

СЛОВ'ЯНСЬКІ ТОПОНІМИ НА ТЕРИТОРІЇ ГРЕЦІЇ. X¹ (етимологічний коментар)

У статті запропоновано етимологічну інтерпретацію давніх слов'янських ойконімів на території середньовічної Греції. Як і в попередніх статтях цього циклу, тут ставиться мета відновлення первісної форми і структурної характеристики апелятивів, законсервованих в основах розглянутих назв населених пунктів.

Ключові слова: етимологія, праслов'янський, реконструкція, дериват.

Ця стаття завершує розпочатий нами раніше цикл досліджень, присвячених реконструкції та етимології найдавнішого шару слов'янської топонімії на території Греції. Оскільки під час роботи над проблематикою слов'янського суперстрату Греції з'явилися підстави для перегляду етимології чи для альтернативного тлумачення деяких лексем, які вже були об'єктом нашої уваги в попередніх публікаціях цього циклу, видається логічним розпочати заключну серію етимологій саме з цього.

Altina — за даними дорожника імператора Антоніна (III ст. н. е.), римський опорний пункт на шляху з Аквілея до Сремської Митровиці (ИБИ, 39). Пояснення цього топоніма як псл. *Olt-ina ~ *olt-ica (: болг. *латица* «підшивка»,

¹ Початок див.: *Iliadi O. I.* Слов'янські топоніми на території Греції (етимологічний коментар) // *Linguistica slavica* : Ювілей. зб. на пошану Ірини Михайлівни Железняк / Відп. ред. В. П. Шульгач. — К., 2002. — С. 49–56 (I); Студії з ономастики та етимології. 2002 / Відп. ред. О. П. Карпенко. — К., 2002. — С. 112–116 (II); Студії з ономастики та етимології. 2003 / Відп. ред. В. П. Шульгач. — К., 2003. — С. 47–56 (III); Восточноукраинский лингвистический сборник. — Донецьк, 2004. — Вып. 9. — С. 37–42 (IV); Студії з ономастики та етимології. 2005 / Відп. ред. В. П. Шульгач. — К., 2005. — С. 45–51 (V); Мовознавство. — 2004. — № 5–6. — С. 83–86 (VI); Студії з ономастики та етимології. 2006 / Відп. ред. О. П. Карпенко. — К., 2006. — С. 42–50 (VII); Мовознавство. — 2006. — № 4. — С. 60–65 (VIII); Мовознавство. — 2008. — № 1. — С. 80–87 (IX). Див. ще наші статті: Праслов'янські суфіксальні похідні за даними балканської топонімії // Типологія мовних значень у діахронічному та зіставному аспектах. — Донецьк, 2002. — Вип. 6. — С. 140–144; Праслов'янські безсуфіксні імена за даними топонімії Балкан // *Studia germanica et romanica* : Інозем. мови. Зарубіж. літ. Методика викладання. — Донецьк, 2004. — Т. 1. № 2. — С. 67–73; Давня ономастика Балкан і реконструкція праслов'янської діалектної лексики // Компаративістика і типологія у сучасній лінгвістичній науці: здобутки і проблеми : Матеріали III Міжнар. лінгвіст. семінару 11–14 червня 2004 р. — Донецьк, 2004. — С. 193–198; Праслов'янські діалекти Греції за свідченням топонімії. Лексика // Діалектна мова : Сучасний стан і динаміка в часі : Тези доп. Міжнар. наук. конф. (5–7 березня 2008 р., Київ) до 100-річчя проф. Ф. Т. Жилка. — К., 2008. — С. 81–83; Праслов'янські діалекти Греції (за даними топонімії) // Проблеми загального, германського та слов'янського мовознавства. До 70-річчя професора В. В. Левицького : 36. наук. праць. — Чернівці, 2008. — С. 438–445.

макед. *латица* «латка», пор. близьке щодо номінації рос. *Заплата* — ойконім)² нині вже не видається нам переконливим. Гадаємо, запис відтворює латинізовану грецьку форму *Ἀλτίνα (у діалектах, де втрачалося будь-яке анлаутне *s-*) < *Σαλτίνα, яка відбиває псл. *Soltina (пор. слц. *slatina* «болото», рос. діал. *солотіна* «болото із застійною водою» та ін. ~ псл. *soltь; Фасмер, III, 714: *с́лоть*).

Назву слов'янського селища *Γκλόντζα* (обл. Авлонська, окр. Белград; Макушев, 158; напевно, первісне *Γκλόντζα) прочитуємо як *Glod-ica ~ *glodati, рефлекс якого мають семантику «гризти», «терти, подрібнювати», пор. ще споріднене рос. діал. *гло́ва* «нора в береговому урвищі, в якій знаходиться гніздо серпокрильця» (ЭССЯ, 6, 135). Щодо структури пор. похідне від варіантного **glob-* ~ *globati (спорідненість констатується в: ЭССЯ, 6, 135) *Glob-ica > серб. *Глобуца*, XIV ст. — поселення (Флоринский, 90). Стосовно спорадичної відсутності *-i-* в грецькій нотації слов'янських ойконімів на *-ica* пор. *Γυούριτζα* (обл. Авлонська, окр. Белград) і *Γκούριτζα* (обл. Делвинська, окр. Філіати; Макушев, 158: як *Горица*) < *Gorica. Викладена версія дозволяє відхилити тлумачення *Γκλόντζα* як *Glonica ~ *glonь / *glonь (пор. кашуб. *glon* «товстий шмат хліба» та ін.)³ як менш імовірне.

Ойконіми *Σούρη* (Еллада, Фокида), *Σούρι* (Еллада, Беотія, окр. Лівадійський; Гильфердинг, 292) прочитуємо як *Sq-rьрь, точніше — як секундарну форму з втраченим ринезмом *Su-rьрь. Основа репрезентована в псл. *ръpati, пор.: (префіксальне) укр. *пóпати* «порпатися, розгрібати, ритися в чомусь», болг. діал. пирдоп. *рѣнам* «різати тупими ножицями чи серпом, різати погано, нерівно»⁴. До її рефлексів можна зарахувати макед. діал. *рпа* «земля з ямами від потоків води», *рона* «яма; насип із дрібним камінням; глибока яма», «кулоговина, низовина» (Видоески, 136) < *ръpa. Стосовно словотвірної моделі пор.: *sq-bodь (укр. *Субодь*; бас. Росі), *sq-rьdja (укр. *Суржа*; бас. Дністра) і под. — гідроніми⁵.

По-іншому (як **Sorp-* / **Sьrp-* ~ іс. **ser-* «текти, струменіти», «серп, гачок») форми *Σούρη* та *Σούри* розглянуто нами в одній з перших розвідок серії *Slavica* в Греції⁶.

Τσερβίκος (Морея, Аркадія, окр. Гортинський; Гильфердинг, 294) = псл. *Їьrv-икь — похідне від основи, представленої в *Їьrviti (*se*) (одним із його значень було «фарбувати в червоний колір, червоніти»; ЭССЯ, 4, 169–170) і спільнокореневих утвореннях. Очевидно, мотивація передбачала вказівку на колір ґрунту місцевості (можливо, на наявність тут червоної глини). Пор. відповідник за межами Балкан — п. *Їьrvik* — гідронім (бас. Одеру; NWP, 67). Формально близькі зіставлення з *Τσερβίκος* (схв. *Crvisa*, болг. *Цървиште* — топо-

² Див.: *Илиади А. И.* Палеобалканская ономастика и ранняя славянская волна на Балканах // Актуальные вопросы славянской ономастики : Материалы II Междунар. науч. конф. 11–12 ноября 2004 г. / Отв. ред. Р. М. Козлова. — Гомель, 2004. — С. 72.

³ *Илиади О. I.* Слов'янські топоніми на території Греції. III. — С. 48–49.

⁴ Про дієслово див.: *Варбот Ж. Ж.* Реконструкция и этимологии некоторых праславянских глагольных основ и отглагольных имен. I // *Этимология.* 1971 / Отв. ред. О. Н. Трубачев. — М., 1973. — С. 6–7.

⁵ *Трубачев О. Н.* Названия рек Правобережной Украины : Словообразование. Этимология. Этническая интерпретация. — М., 1968. — С. 264.

⁶ *Илиади О. I.* Слов'янські топоніми на території Греції. IV. — С. 40.

ними) знаходимо в дослідженні М. Р. Фасмера, щоправда, без етимологічного коментаря відповідних назв⁷.

Інтерпретація *Τερβίκος* як *Červ-ikъ ~ *červo (пор. рос. діал. *черéво* «вигин, річкова лука») ⁸ викликає певні сумніви, крім цього, пор. буквальний аналог балканської форми в п. *Červik*.

Перейдемо до розгляду слов'янських географічних назв Греції, які ще не були об'єктом аналізу в попередніх публікаціях серії «Слов'янські топоніми на території Греції».

1. Фокидський ойконім *'Αγλαβίτσα* М. Р. Фасмер зіставляє із *Oglavak* — місцева назва (Сараєво), розглядаючи грецьку форму як запис слов'ян. *Oglavica, пор. ще *'Αγλαός*⁹, наведене поряд із *'Αγλαβίτσα*. Наявність анлаутного 'А-, яким у грецьких пам'ятках позначалося не лише початкове слов'ян. о-, але й а- (пор. *'Αβωρος* (Фокида) ~ дболг. *аворъ)¹⁰, дає підстави для варіантної реконструкції відбитого в топонімі слов'янського слова як *aglavica < *agolvica. Таким чином, потенційно вірогідне відновлення лексеми, утвореної за регулярною моделлю з формантом -іса від *agolvo (: рос. діал. костр. *яголово* «худоба, вбита хижим звіром»; реконструйоване зі знаком питання на підставі кількох російських діалектних лексем; див.: ЭССЯ, 1, 61). Оскільки основа **golv-* часто виступає у складі слов'янських географічних термінів (пор. ст.-укр. *голова* «верхів'я»; ЭССЯ, 6, 221) та залежної від них топонімії (пор. вище *Oglavak*, а також рос. *Голова*, *Голова Оки* — гідроніми; ЭССЯ, 6, 221), варто передбачати аналогічну функцію і для *agolvica.

Інакше пояснює структуру *'Αγλαβίτσα* Й. Заїмов, який зіставляє цю назву з болгарськими топонімами *Главоци*, *Главовица* та ін. і визначає початкове гр. 'А- як протетичне¹¹.

2. *Λάβδανη* — слов'янське поселення в Авлонській області (окр. Погоняне; Макушев, 158). Спотворене *Laboděne < *Olboděne — топонімізована назва осіб за місцем проживання *olbod-ěne < *olboda «лобода» (рефлекси див.: ЭССЯ, 32, 50–51), пор. варіантне *elbed-ěne > рос. *Лебедяны* — ойконім (В'ят. губ.; Vasmer, RGN, V, 78).

3. *Λιτόσιλον*, (в іншому джерелі *Λιτόσελον* (Фессалія, Фтіотіс) пов'язують зі слов'ян. *selo* «село»). Перша частина вважається менш ясною, однак загалом припускається: «Скоріше з *Ljuto Selo до *ljutъ* “дикий”»¹². Визначення першого компонента назви як **L'ut-* (точніше, як вторинного **Lit-* із діалектною делабіалізацією *ũ > i*) не викликає сумнівів, однак інтерпретація другого як *selo* ускладнюється наявністю *ι* в *Λιτόσιλον*. Можна спробувати пояснити його наслідком редукції *ε > i*, проте невідомо, чи була властива редукція такого типу місцевим слов'янським говіркам. Можлива причина появи *ε* — вплив аналогії правопису тих складних слов'янських топонімів, які справді мають у другій частині *selo*.

Отже, якщо брати за первісну форму *Λιτόσιλον*, логічно припускати відображення в ній *Litosiljъ < **L'utosil-jъ* — посесив від **L'uto-silъ*, пор. варіантне

⁷ Vasmer M. Die Slaven in Griechenland.— Berlin, 1941.— S. 159.

⁸ Див.: Іліади О. І. Слов'янські топоніми на території Греції. V.— С. 49.

⁹ Vasmer M. Op. cit.— S. 113–114.

¹⁰ Ibid.— S. 113.

¹¹ Заїмов Й. Заселване на българските славяни на Балканския полуостров. Проучване на жителските имена в българската топонимия.— София, 1967.— С. 239.

¹² Vasmer M. Op. cit.— S. 105; Конески Б. Историска фонологија на македонскиот јазик = A historical phonology of the macedonian language.— Скопје, 2001.— С. 25 (від *Љуто село*).

*Льгько-силъ (**льг-ьк-* «легкий» + *сила «сила») > хорв. *Lakosil* — особова назва (Leksik, 356) ~ рос. діал. арханг. *легкосильный* «фізично слабкий» (СРНГ, 16, 313).

4. *Mokina* (Мокина), XIV ст. — місцевість у Албанії (Макушев, 40: припускає читання *Мокрина*?). Враховуючи відсутність результатів першої палаталізації *k > č* перед *i*, доцільно припускати розвиток останнього з псл. *y і відновлювати первісне *токуні / *токупъ — утворення з формантом *-уні* / *-упъ* від основи **мок-*, представлені в **-mokati*, *мокнути «мочити».

5. Географічна назва *Μπράτι* (Ахая) порівнювалась А. Л. Погодіним зі ст.-сл. *вратъ* «брат», що заперечувалось М. Р. Фасмером, який припускав зв'язок із основою албан. *Berat* < слов'ян. **Вельградъ*¹³. Гадаємо, графіка топоніма дає підстави для висновку про відображення в ньому ад'єктива *bratъjъ — синонім до *bratъskъjъ, пор. щодо словотвору псл. *отьцьjъ (: рос. *отчий* «батьківський») < *отьсь поряд із *отьцьskъjъ (: рос. *отческий*). Щодо позначення слов'ян. *-ьj-* як *ι* пор. *Βούτσι* (Аркадія) = **Вуцьje*¹⁴.

6. *Περέμτζικη, Περίμοσκη* — місцева назва¹⁵, яка становить особливий інтерес своїми зв'язками з російською топонімією, зокрема з назвою міста *Пермь*, ген., лос. *-и*, друс. *Перемь* (Фасмер, III, 242) і похідним від неї ад'єктивом *Пермский*, діал. *Перемский*¹⁶. Наведена М. Р. Фасмером, ця паралель залишилася без подальшого коментаря, що, гадаємо, був би необхідним. Уже сам факт такого зіставлення і потенційна ймовірність відбиття в балканських формах прикметника, генетично тотожного російському, дають підстави для слов'янської етимології рос. *Пермь*, тим більше, що розгляд його як елемента словника комі (*parma* «ліс») чи фінської (*Perämaa* < *perä* «задня, крайня частина») мов проблематичний з фонетичних причин (див.: Фасмер, III, 242). Варіант *Перемь*, певно, демонструє діалектний розвиток другого повноголосся (*Пьрьмь), тому зосередимо увагу на більш архаїчному *Пермь*, фонетика якого відповідає слов'янським лексемам, побудованим за формулою *ьрт*. Пошуки відповідників серед апелятивної індоєвропейської лексики приводять до системи похідних від іє. **per-* «переводити на інший бік», «переправляти, перевозити» в ступені редукції апофонії, пор. **pr-tu-* «прохід; брід» і под. (Walde, II, 39–40). Отже, йдеться про варіант із *m*-розширенням кореня (можливо, суфікс дієприкметника), тобто базове **pr-mi-* (*i*-основа) > псл. *Пьрьмь, *-i*, *Пьрьмьскъ. Словотвірна структура балканського топоніма свідчить про його похідність від форми, аналогічної російській, отже, логічно припускати наявність *Пьрьмь у топоніміконі давніх слов'ян Греції. Звідси закономірний висновок про перенесення назви на Балкани і в північну частину східнослов'янського ареалу з якоїсь однієї території, з якої відбувалося розселення слов'ян. Рос. *Пермь*, скоріше за все, спочатку існувало десь на периферії Східної Славії і лише під час колонізації нових територій потрапило на місце, де його фіксують перші пам'ятки. З огляду на відсутність апелятивної опори в російському словнику, топонім уже в ту віддалену добу міг бути етимологічно непрозорим і відтворюватися за традицією, разом з іншою топонімією, що переносилася під час етнічних міграцій.

¹³ Vasmer M. Op. cit.— S. 136.

¹⁴ Ibid.— S. 240.

¹⁵ Ibid.— S. 246.

¹⁶ Ibid.

7. У тлумаченні назви *Ρανίσλαβ* (Македонія, Пелла) М. Р. Фасмер обмежується лаконічним визначенням «певно, до *Ronislavci*»¹⁷. Очевидно, йдеться про **Ρανίσλαβι* — видозмінене на грецькому ґрунті псл. **Xranislavjъ* < **Xornislav-jъ*, тобто посесивне похідне від **Xorni-slavъ*, пор. щодо структури особове ім'я з іншим постпозитивним компонентом **Xorni-mirъ*¹⁸. Топонім належав до словника місцевих слов'янських діалектів, де фонетична сполука «губний + j» не розвивала епентетичне l¹⁹.

8. *Τύλις* — місто у Фракії (р-н верхньої частини течії сучас. Тунджи), яке пізніше стало зватися *Tulovo*. Д. Дечев припускає зближення з фракійським топонімом *Τουλευός*²⁰, однак графіка назви вказує ще один напрям етимології — зіставлення зі східнослов'янськими формами типу рос. *Тула* — місто (кол. Тульська губ.), річка (кол. В'ятська губ.; Vasmer RGN, IX, 208), які репрезентують псл. **tula*²¹. Отже, балканський відповідник вказує на псл. **Tulъ* (основа на -ī або м'який варіант відмінювання на -ō). Щодо запису слов'ян. u через гр. υ пор. місцеву назву *Λυκόβη* (Македонія, Халкидика) = *Lukovo*²².

9. *Τσερεγούνη* (Морея, Коринфія, окр. Коринфський; Гильфердинг, 293) відтворює псл. **Čerэг-yni* (< **Čerg-yni*) — топонімічний *hapaх*, який репрезентує суфіксальне похідне від основи **čerg-* (сягає іє. **(s)ker-* «різати», «викривлений, нерівний предмет» з g-розширенням), погано збереженої в апеллятивній лексиці. Ймовірні продовження варіантного за вокалізмом **kor-g-* (принаймні з формального погляду) можна вбачати в балт. **karg-*, що відновлюється на топонімічному матеріалі, пор., зокрема, прус. {**karg-*} > *Kargan*, 1405 р., лтс. *Karģi*, лит. *Karģantas* і под. (Топоров, 221: генеза **karg-* тут не коментується). **Čerэг-yni* належить до архаїчної групи форм, які маніфестують специфічний розвиток формули *tert* > *teret* > *teret* в деяких діалектах давніх слов'ян Греції, пор. ще *Βερεσιά*, *Βερισιά* (р-н Трифолі) = **Berast-bje* (< **Berst-bje* ~ **berstъ* «берест»), *Βερεγάβων* (територія племені *Sěveri*), пор. «ἀπό τῆς ἑμπροσθεν κλεισούρας Βερεγάβων», в іншому контексті — *Βεριγάβων* = **Berэг-ava* (< **Berg-ava* ~ **bergъ* «берег, підвищення»), пор. ще топонім *Βερεγάβα*²³.

У принципі, ймовірні шляхи етимологічного тлумачення *Τσερεγούνη* на цьому не вичерпуються, зокрема не виключене відбиття в топонімі якоїсь турецької форми, спорідненої з тюркськими родо-племінними назвами на зразок *джургун*, *джуркун*²⁴.

10. На завершення розглянемо ще одну етимологічно складну назву поселення *Μουντριζα* (Морея, Мессинія, окр. Олімпійський; Гильфердинг, 295: про-

¹⁷ Ibid.— S. 200.

¹⁸ Див. про нього: Топоров В. Н. Праславянская культура в зеркале собственных имен (элемент **mir-*) // Топоров В. Н. Исследования по этимологии и семантике.— М., 2006.— Т. 2. Кн. 2.— С. 36–37.

¹⁹ Про цю фонетичну рису деяких праслов'янських діалектів Греції див.: Іліаді О. І. Праслов'янські діалекти Греції (за даними топонімії).— С. 441–442.

²⁰ Detschew D. Die thrakischen Sprachreste.— Wien, 1957.— S. 528.

²¹ Докладніше про топонім *Тула* див.: Трубачев О. Н. Праславянское лексическое наследие и древнерусская лексика дописьменного периода // Трубачев О. Н. Труды по этимологии: Слово. История. Культура : В 2 т.— М., 2004.— Т. 1.— С. 546–548.

²² Vasmer M. Op. cit.— S. 207.

²³ Докладніше див.: Іліаді О. І. Праслов'янські діалекти Греції (за даними топонімії).— С. 442.

²⁴ Форми взято з: Шапошников А. К. Сарматские и туранские языковые реликты Северного Причерноморья // Этимология. 2003–2005 / Отв. ред. Ж. Ж. Варбот.— М., 2007.— С. 264.

читує *Мудрица*). Таке читання передбачає зв'язок із похідними від *modrǫ «мудрий», і справді, графічно близькі трифолійські форми (*Μοῦντριζα*, *Μουνδρά*, *Μουντρά* ~ болг. *Мъдрец*, *Мъдрица*, п. *Mađre* — топоніми) М. Р. Фасмер тлумачить як споріднені з цим прикметником²⁵. Однак графічний бік наведених топонімів неоднозначний, оскільки грецьким диграфом *ou* передавалось і слов'ян. *o* (такі випадки трапляються), тому однаково вірогідне співвідношення *Μουντριζα* з групою похідних від ад'єктива *modrǫ «синій», зокрема відбиття в назві псл. *modrica. Його рефлексі функціонують як назви певних рослин, позначення синього кольору, чорної землі, бруду (див.: ЭССЯ, 19, 97–98). Пор. інші приклади топонімізації *modrica: серб. *Модрица* — назва села (ЭССЯ, 19, 97), також як назва руїн фортеці (р-н Модрича у напрямку до Мороништа; Гопчевич, 191), ч. *Modřice* — місто у Брненському пов. (Моравія; Головацкий, 198), *Moderiz*, 1229 р., *Modriz*, 1302 р. — місцева назва (р-н Мекленбургу)²⁶. З іншого боку, наведені топоніми можна зарахувати до репрезентантів *modrica як похідного від *modra «мокре, вологе місце» (на нього орієнтують формально близьку македонську топонімію; див.: Пјанка, 53).

Звичайно, фрагмент праслов'янського словника частини слов'янських діалектів Балкан, реконструйований на основі давнього топонімікону Греції в статтях серії «Слов'янські топоніми на території Греції» (і публікаціях, тематично близьких до неї), не вичерпує всієї проблематики слов'янських мовних старожитностей цього ареалу. Однак досвід етимологічного аналізу місцевої слов'янської ономастики, спостереження над її фонетикою та географією лексичних відповідників за межами Балкан може бути використаний у процесі подальшого дослідження мовної історії слов'ян цього регіону.

УМОВНІ СКОРОЧЕННЯ

- Видоески — *Видоески Б.* Географската терминологија во дијалектите на македонскиот јазик.— Скопје, 1999.— 192 с.
- Гильфердинг — *Гильфердинг А.* История сербов и болгар. Кирилл и Мефодий. Обзор чешской истории // Гильфердинг А. Собрание сочинений.— СПб., 1868.— Т. 1.— 442 с.
- Головацкий — *Головацкий Я.* Географический словарь западнославянских и югославянских земель и прилежащих стран.— Вильна, 1884.— 632 с.
- Гопчевич — *Гопчевич С.* Старая Сербия и Македония : Историко-этнограф. исслед. / Пер. с нем. М. Г. Петрович.— СПб., 1899.— 364 с.
- ЭССЯ — *Этимологический словарь славянских языков* : Праслав. лекс. фонд / Под ред. О. Н. Трубачева.— М., 1974–2007.— Вып. 1–33.
- ИБИ — *Извори за българската история* / Под ред. И. Дуйчев и др. : В 6 т.— София, 1958.— Т. 2.— 452 с.
- Макушев — *Макушев В.* Исторические разыскания о славянах в Албании в Средние века.— Варшава, 1871.— 158 с.
- Пјанка — *Пјанка В.* Топономастиката на Охридско-Преспанскиот базен.— Скопје, 1970.— 491 с.
- СРНГ — *Словарь русских народных говоров* / Под ред. Ф. П. Филина и Ф. П. Сороколетова. — Ленинград ; СПб., 1965–2006. — Вып. 1–40.
- Топоров — *Топоров В. Н.* Прусский язык. Словарь : В 5 т.— М., 1980.— I–К.— 384 с.

²⁵ *Vasmer M.* Op. cit.— S. 148.

²⁶ *Jeżowa M.* Dawne słowiańskie dialekty Meklemburgii w świetle nazw miejscowych i osobowych.— Wrocław etc., 1961.— Cz. 1.— S. 71 (із реконструкцією *modrica).

- Фасмер — *Фасмер М.* Этимологический словарь русского языка : В 4 т.— 2-е изд., стереотип. / Пер. с нем. и доп. О. Н. Трубачева; под ред. и с предисл. Б. А. Ларина.— М., 1986–1987.— Т. 1–4.
- Флоринский — *Флоринский Т.* Памятники законодательной деятельности Душана, Царя сербов и греков. Хрисовулы. Сербский Законник. Сборники византийских законов.— К., 1888.— 491 с.
- Leksik — *Leksik prezimena Socijalističke Republike Hrvatske.*— Zagreb, 1976.— 722 s.
- NWP — *Szulowska W., Wolnicz-Pawłowska E.* Nazwy wód w Polsce.— Warszawa, 2001.— Cz. 1.— 337 s.
- Vasmer RGN — *Russisches geographisches Namenbuch / Begr. von M. Vasmer.*— Wiesbaden, 1962–1980.— Bd 1–10.
- Walde — *Walde A.* Vergleichendes Wörterbuch der indogermanischen Sprachen.— Berlin ; Leipzig, 1927–1930.— Bd 1–2.

O. I. ILIADI

SLAVIC TOPONYMS IN THE TERRITORY OF GREECE. X (the etymologic comment)

In the article is proposed an etymologic interpretation of ancient Slavic toponyms in the territory of medieval Greece. As in previous articles of this circle in this one the aim of reconstructing of original form and structural characteristics of appellatives that were conserved in stems of settled places names is raised.

Key words: etymology, Old-Slavic, reconstruction, derivate.